

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap,

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasarnap. ==

ELOFIZETESI AR:

Egész évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, egyes szám 10 krajczár.
Előzetes pénzek és reklamációk Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felolvasó szerkesztő:

WILFINGER KÁROLY.

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 10 krajczár, többszöri hirdetésnél soronként 6 krajczár. Helygéljű 30 krajczár. Nyitlitter petítorsora 25 krajczár.

Iparunk.

A régi tapasztalat és azon körülmény, mely a mindennapi életben eléggé bizonyítja iparunk nehézkessé lassu fejlődését, készítetett bennünket arra, hogy néhány szóval megemlékezzünk azon vizsás állapotokról, melyek hanyatló iparunkra oly káros befolyással vannak.

Iparunk a jelenlegi stagnáló állapotában nemcsak a mi szegény vidékünkön, hanem másutt is, a részvétlenség következtében nyomorog, a tőkepenészek spekulatív-inakkáros befolyása alatt tönkremenőben van.

A folytonos harc és küzdés iparunk fejlődéséért mindeddig kudarczsal végződött.

Pedig meg vagyunk győződve, hogy nem egy családnak nyújtott mindennapi kenyeret és állandósította reményteljes jövőjét. hanem a vidék az ország jólétét is egyáltalán biztosította. És most? szomorúság- és nyomorúság követi lépten-nyomon az ipart s a vele foglalkozó iparost.

A szegény iparos hiába igyekszik zavart helyzetéből kibontakozni, hiába törekszik az elmerülés elől menekülni, mégis áldozatul esik szennyzetlen becsületével, az idő szeszélyének s a társadalom könyö-

rületlenségének. De ne csodáljuk, mert nincs mit csodálni.

Ha nagyobb bevásárlásaink vannak hová mennek díszes magánfogataink? Hát az a sok fiakkeros, honnan jön annyira megakadva a nyugati országutról Muraszombatba? Tán felesleges lesz mondanunk, mert mindenki tudja: „Von Radkersburg.“ A másik baj pedig abban rejlik, hogy iparosaink a gyári munkával szemben nem versenyezhetnek.

Habár mindenki tudja, hogy a házilag készített munka minősége mindig jobb és tartósabb a gyári munkánál, mégis a divatnak hódolva, utóbbinak nyújtanak előnyt és kelendőséget.

A harmadik bajt pedig kereskedőinknél találjuk, kik ugyszólván megkövetelik iparosainktól, hogy szükségleteiket náluk szerezzék be, míg ők annyira érzéketlenek, hogy a viszon szolgálat fejében nem hogy nem rendelnek náluk, hanem még contra raktárakat is állítanak az iparoságnak a megbuktatására. Ezt nevezzük aztán társadalmi összműködésnek.

Emberséges eljárás-e ez, hogy csupa haszonlesésből, egy pár krajczár haszonért az iparost, a szakembert s annak családját a tönkszlére juttatjuk,

Hazafiság-e az, hogy egy pár krajczár esetleges megtakarításért külföldről vásárolunk be s itthon a honpolgárt, a hazafit és testvért éhezni, s családjával együtt elpusztulni engedjük? Ha csak egy szikra lakozik még bennünk, az ős magyarok véréből úgy szőgyen pir nélkül nem tehetjük mindezt, hogy mellözve a honfit, nemzetünk adózó iparos polgárát, hogy az itthon begombolt krajczárokat külföldre visszük, ahol sem nekünk sem pedig nemzetünknek soha hasznót hozni nem fognak.

Maradjunk fel át itthon, állítsuk lábunk virágoztassuk fel saját iparunkat, melylyel nemcsak hogy egy kulturális cél szolgálátában állunk, hanem a haza iránt is leröjünk a legszentebb tartozásunkat a hazafiai köteleességünket.

Nem a kapzsiság, idegen szellem vagy érdek vezéreljen bennünket, hanem mindenek előtt a haza érdeke legyen szemünk előtt, melyet teljesíteni minden igaz hazafinak erkölcsi legszentebb kötelessége.

Kötelességünk ezt cselekedni azért, mert a világraszóló buza termőföldünk, az emberiség rohamos felszaporodásával már nem elegendő arra, hogy az összes munkabíró elemeket foglalkoztassa s nekik állandó munkát és foglalkozást biztosítson.

Azért oly kereseti forrás után kellett néznünk, mely nemcsak foglalkozást, hanem

A „Muraszombat és Vidéke“ tárczája.

Lányka lányka . . .

Irta: Sömen Lajos

A „Muraszombat és Vidéke“ eredeti tárczája.

Oh te kegyetlen fátum! Miért rejted el előlem szándékaid képét? Hisz majd megörülök a sok keresésben és futkozásban. Rohanok mindenfelé: a világ legatoszó zig-zugába, de sehol sem lelem őt, kin úgy kapok, kit úgy imádkok. Őt nem, helyette minden mást, mit nem keresek, megtalálok. Gondok átkos árjában, bár ez mindenütt tövisel sebez s vig kedv zajában szeretőm ölelni, csókolni őt. Még árnyéka is fut képzeletem előtt?!

Minden nezz tetézi nyugtalanságomat. Természetes is ez, mikor a pillanatok indulóra készletnek, percek üldöznek, órák szenvedhetetlen barátságát ápolnak, napok halkan örjitenek.

Nyíl meg ajkam s szórj átkosan nagy átkokat arra, ki minduntalan sebz, gyilkolja szegény szívemet. Tisztelet, dicsőség, rang, vagyon . . . Mindez semmi ez árnyékvilágban akkor, midőn lelkünkben vad kínokat szenvedünk, mikor szívünk békéje meg van zavarva. Bus zavar mindenfelé! Oh te irgalmas ég, kegyelmez s ne vedd el

eszemet! Nyujts szerelem örömöt, had vidítsam fel vásott kedvemet e délután.

* * *

Egy édes titokra, melyt január 6-án fogtak be füleim, megvillant bennem az öröm. Egy megpiros ajak megsugta a helyet, melyet fel kell keresnem, hogy bum sötét fellege eloszoljék azon az oltáron, hol az azurkék szemek napvilága s az izzótűz-ajak lobognak.

S én siettem, rohantam lélek szakadva a korszolypályára. Egész utamon tűzött a gyilkos gondolat: ne higgy a szemek tüzének, bár hajnalfényben tündökölnek, mert a napot könnyű onnan kirabolni. Kétségbeesve szöktem át az árkokon, melyek az urasági téglavető területén terjednek. Lobogva értem a helyre, de . . . a paradicsom elveszett. Enyhülésért jöttem s azért is, hogy színről-színre imádjam őt, hideg tökélyét fellelegitsem, szép égének szívárványában gyönyörködjem, szerelmének szárnyain a mennybe felemelkedjem, hogy . . .

De a könyörtelen sors beérhetlen távoira vitte őt; messze innen. Hová? Mindenkit megkértem szépen: adjon vigaszt. S még a hópehely sem könyörült meg rajtam.

Mi történjék hát vélem? . . . Hiába, mindenek vége. Mégsem. Balsorsom hát vigasztal, remény életet. A végtelen fájdalomra balsam-cseppet önt

a tudat: van fel támadás, a természet meg-megujhodik, nem mindig keserű az élet pohara.

Szentek és magasztosak szívem érzései s az a hideg ész mégis kacag felettem! Gunyol, kinevet, mert a fájdalomban nem tudok nagy lenni s megfedlekem az ész hatalmáról. Tehetek-e róla, ha belopódzott Ő szívembe s én meg az óvéhez nem tudok hozzáférni?! . . . Talán szavam nem eléggé hízog, csengő? Alkatom nem szép? Rangom, vagyonom kevés? Őseim dehonostálók? Származásom alacsony? De miért e gondolatok?

Hisz Ő vár rém! De hol? Igen, Ő sétál a temető felé. Ő, kiért az égből hullnak alá a csillogok, kinek csókjában megdermed a gondolat, kinek karja a legnagyobb kincset tárja s nyújtja. Oh, csak legalább úgy volna az enyém, mint érzésem, mely örök birtokunk, nem virágozik el, mint a tavasz, nem halványul el, mint a nyár; bár az érzelme nem egyszer keserűs bántat keserűs faldalma.

Elindultam. Végig a Főutcán, végig a Templomutcán. Elhaladok a temető mellett fel a batyánfalvi fasorig. Sehol. Nincs nyoma. El vagyok hagyatva. Csak a vád jár velem: miért vagyok oly banga, együgyű, hogy engedek a szív árjának az ész józanságnak uralkodni. Itt sincs a virág, melynek illatától elbódulok. A tolvaj meglopta.

még élehető is biztosít. Ez pedig az ipar.

Iparunk csak úgy fog felvirágozni, ha az kellő támogatásban és pártlósággal is részesül. Ez pedig csak úgy történhetik meg, ha megrendeléseinket nem külföldön, hanem igaz hazafi példájára itthon teljesítjük. Ne felejtjük el, hogy magyarok vagyunk. S ha magyarok vagyunk, akkor pártoljuk a magyar ipart s adjunk foglalkozást és megélhetést a magyaroknak.

Wilfinger Károly.

Hírek

— **Nemesi oklevél.** Pollák Pongrácz járásiunk érdemes főszolgabírája, a napokban kapta meg a felségétől hivatalos uton, a díszesen kiállított nemesi oklevélet. Az oklevél egy díszes tokban van elhelyezve erős pergament papírosból van készíve s tiszta magyarsággal van megírva. Gratulálunk!

— **Gyász.** Dr. Czipott Zoltán járási és megyei tb. főorvos urat és kedves nejét valamint Hartner Géza urat és nejét nagy csapás érte. Az oly kedves családi kört meglátogatta a kegyetlen, a kíméletlen halál s letartóztatta azt az életet, mely oly áldosságon teremté gyümölcsseit: a szeretet, szörénység, kedvesség, jószág, emberi szívséget és igazságot. Eltávozott szerettei köréből, kikért élt és halt, az oly annyira szeretett édes anyja és nagymama: özv. Schmidt Ottóné szül. Girzikovszky Luiza. Temetése, melyen az értelemesség részvételek nagyszámú megjelenésével kifejezést adott, január hó 30-án délután 3 órakor történt. Sepiescat in pace! — A gyászjelentés különben a következő: „Alólirottak, hogy az összes rokonok bánatos szívvel jelentik, úgy özv. Schmidt Ottóné szül. Girzikovszky Luiza uró má napon 65 éves korában hosszas szenvedés után jobblétre szenderedé. A boldogult hált tetemei folyó hó 30-án délután 3 órakor fogtak a muraszombati sírkertben örök nyugalomra tételni, az engedélt szentemise áldozat pedig folyó hó 31-én délelőtt 9 órakor a Mindenhatóknak bemutatuttán. Muraszombat, 1899. január 28. Czipott Zoltáné szül. Schmidt Euprosina, Hartner Gézáné, szül. Schmidt Luiza mint gyermekek. Dr. Czipott Zoltán Hartner Géza mint vök. Sallmayer Hermin, Hensen Euprosina mint testvérek. Czipott Dezsi, Czipott Ernő, Czipott Gizella, Czipott Zoltán, Czipott Rezső, Laval Ferdinánd, Laval Hermin mint unokák, Béke családja!”

— **Köszönet-nyilvánítás.** Csáládunkban előfordult haláleset alkalmából a részvételek annyi jelével találkoztunk, hogy nem győznék azokat egyenként megköszönni. Fogadják tehát ez uton forró köszönetünk jó akaróink, barátaink azon részvételekötözöket, melyek a megpróbáltatás óráiban nekünk vigaszt nyújtottak. *Dr. Czipott Zoltán és neje.*

— **Hitelszövetkezet.** A „Muraszombati Mezőgazdasági bank Részvénytársaság” vezetése alatt szövetkezeti alapon korlátlan számú részje-

gyek jegyzésével önszegélyző osztályokat alakít melynek célja, a földművek, iparosok és kereskedők heti megtakarított filléreit gyümölcsözés illetve kamatozás végett elfogadni és a jegyzett részvényekhez képest tagjainak előleget nyújtani. Ezen részvények utján való befizetéssel alkalmat nyújtunk a tőke gyűjtéshez, mely által a takarékoságot és vagyonszerzést előmozdítjuk. Az önszegélyző osztályba való belépés oly képpen történik, hogy a belépő tag az e célra használt aláírási ívet sajátkezűleg (vagy meghatalmazottja által) aláírja, mely alkalommal részvényeinek számát is bejelenti és arra kötelezi magát, hogy hetenként annyi koronát fizet, a hány részjegyet jegyzett, tehát ebből kitűnik, hogy minden részjegy 1 korona. Az ily módon jegyzett részvények, három-három éves cýlussal alakítandók, melynek 1-5 csoportját f. hó 2-án megnyitottuk. A részjegyek jegyzéséből mind 2-ától 28-áig bezárólag az intézet helyiségében minden nap délelőtt 9—12 óráig eszközöljük, s ugyan azon jelzett hivatalos órákban a befizetések is teljesítendők. A részvénytársaság a befizetett összegek után 5% kamatot fizet. Ezen kamat után jár 10% kamatot az intézet viseli. A belépő tag, minden egyes részjegy, azaz heti egy korona befizetés után 150 korona előlegkölcsönre tarthat igényt, tartozik azonban a kölcsönt kérő ezen igényt, valamint a kezesek neveit a részvénytársaságnak bejelenteni. Az előlegkölcsönök után 7½% kamat érvényesedik előre fizetendő. — (Nagyon helyesnek találjuk az eszmét s azt hisszük, hogy a muraszombati gazdasági bank ezen intézményével nemcsak a vidék kívánalmait fog megfelelni, hanem pótolni lesz hivatva azon hízagot is, melyet eddig megtakarítás és önszegélyezés terén nélkülözni kellett. Ajánljuk t. olvasóinknak figyelmébe.)

— **Köri estély.** A muraszombati kath. kör estélyét, melyre már mult szombatunkon hívtuk fel az érdeklődők figyelmét, folyó hó 4-éről 9-ére tette át.

— **Kettős ünnep.** Neumann Adolf muraszombati kereskedő január hó 29. és 30-án kettős öröm érte. Az első nap Komlós M. Miksa zalegerszegi kereskedő esküdtött örök hűséget Paula leányának, a második nap pedig Zsigya fia, budapesti gabona kereskedő, vette fel Hymen lánczeit s vezette oltárhoz vette Malvin kisasszonyt, Weisz Gusztáv szombathelyi fahereskedő kedves leányát. Feljegyeztem boldogságait!

— **Képviselő-testületi ülés.** A muraszombati községi képviselő testület jan. hó 30-án ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a volt községi Skrílecz István mint évbent tartott elhalálózásával megüresedett községi tiszttség betöltése volt. Megválasztott Bácz János birtokos.

— **A ki nem fél a haláltól.** Kúma Mátyás tórnócazi lakos, a kinek már mintegy 80 év nyomja a vállát, és kinek sorsához képest elég jól folyik dolga szokatlan dologra, adta a öszbeborult fejét. Nehogy a nevető örökösök valami ro-

zoga alkotmányba helyezék nyugalom után vágyó pársorát, jó előre gondoskodott arról, hogy a Lethe vize hullámaival dacolni képes sajka szállítsa mulandó porrézert a tulvilági kikötőbe. E végből a legszebb tölgyfáját levágatván, azt alkalmas deszkákra felfűrészeltetve elküldé a helybeli asztalhoz annyul leendő koporsójához és fejfájához. Hetek, hónapok multak, de az óhajtott koporsó csak nem készült el, habár a számító öreg többszörösen megsürgette májster urat, és mitőbb az esedékes obulusokat is előre kibüberálta. Májster nem vev n trefára a dolgot, a napokban hazaküldötte az öregnek a megrendelt koporsót és fejját a ki most elővév az ecsetet, maga fogja az erős koporsóra remegő kezeivel rápirgálni a requeis in pace-t.

— **Köszönet-nyilvánítás.** A szombatai önk. tölzött-egyletnek jan. 29-én tartott téli mulatsága kitűnően sikerült: ami bizonyossá annak, hogy a község lakossága ezen szép intézményt dicsegetre méltó buzgalommal pártolja. Adakoztak: Horváth László 1 frt 80 kr., Bors Mihály 1 frt 60 kr., Makári Iván 60 kr., Lipai Vendel 80 kr., Stimli János 70 kr., Májér Ignác 50 kr., Balogh János, Pánker János, Németh Sándor, Filó Sándor és Szép Pál 30—30 kr. Gyenese Imre, Kőrő Kálmán 20—20 kr., Harmat János, Szépe Pál, Biró József, Kovács Gábor és N. N. 10—10 kr., Cseke János 5 kr. Fogadják szives adományukért szives köszönetünket. A tiszta jövedelem 12 frt 50 kr., mely az egyesület csekély vagyonkájának gyarapítására fordítatik.

— **Értesítés.** A muraszombati állami kisdóvoda-vakációja letelvé. f. hó 7-én nyílik meg újra, miről az igen t. szűk ez uton is értesítetnek.

— **Figyelmeztetés.** A muraszombati gazdasági főkegyelet műtrágyákból raktárt art fenn Meixner Mátyás vaskerekesedénel. Egyesületi tagok beszerzési áron kaphatják és pedig: szuperfoszfát métermázsáját 5 frtért. ammoniak-szuperfoszfátot 5 frt 60 krért, Thomas-salaktot 3 frt 80 krért.

— **Köszönet.** A „muraszombati takarékpénztár” ezidei tiszta nyereményéből 30 frtot adományozott a muraszombati. jót. ker. nőegyletnek mely kegyes adományáért fogadja az egyesület legáltalásabb köszönetét.

— **Nincs hal a balatonban.** A balaton halásznoknak az idén ismét rossz szezonok van Ezeltől két évvel hasonló módon sok volt a panasz a halászok részéről a hal kevés volta miatt s akoriban a halászok nagy nyomorán társadalmi uton is segítettek, Az idén is oly kevés a hal, hogy a halásznokok alig érdemes hálót vetni. oly csekély mennyiségű tudnak fogni. Hogy mi az oka a Balaton meddőségének, még a legtapasztaltabb halászok sem tudják. Lehet, hogy a szokatlan téli időjárás az oka.

Mily átok ez az érzelem. Sorvaszt. Gyötör. Néma is. Az ajak meghidegült. Nem mosolyog. Nem beszél. A szóardat szirt előtt megrekedt. Csak lázas szenvedélyvel elől. Kergert. Űz. Hajt mindenfelé sovárgán. Könyeket csal s azokban furdik. E helyről a némaság meg forró szivem lobogó lángja elriaszt. Visszajöttem kullogva, merre előbb mentem. Képezet, jöjj s segits meg most! Váltakoztad derültté e sötét vidéket! Hisz é még a jó remény elborult kedélyemben. Nem riadok vissza az érvénytől sem, csak tudjam, hová tűnt el Ő

Há soká tart a titok, meg kell teledyonom. A halálos láz, hogy nem találom már is oly furcsán hat s erősen kinez. Nem lehet őrés e városka, itt kell valahol megtalálnom, meglátanom Őt. E diadallal nem ér föl semmi.

Elöttem a Gesztenyész. Itt is kutakó lényé után. E nyomok talán hozzávezetnek. A keresésben feledtem a világ itéletét. A boros égről kikandikáló csillagra nem is hederítettem, mikor Tőle szédeltgett fejem. Merre bujkálsz? Szépséged napfénynek látása, szíved meleg érzelmének bírása mily édes jutalom volna nekem. Egyetlenem, hol lesz jelenésed? . . .

Jól látnak azemelek?! . . . Ott nyílik az ablak . . . Mily karcsú alak hajol ott ki! A szőke haj szépen omlik hátra . . . Ki hogy ragyot-

a főhéher arc! Mily villámoktól lövel ki onnan két szem . . . Közelebb, az én napon világít! Igen ez Ő. Az egyedüli, ki minden bújjal van megáldva, pazar fényvel meglátni, kit nem őrít a bizonytalanság s nyugtalanság réme, kit nem fojtogat nehéz lég, ki nem hamis, begyes fejét magasan nem hordja, hanem szökdel, mint a lepke, kinek feje boldogságos, termete juno.

Tüzes vonzóással, csendes sulhóssággal közelitek az ablak felé . . . Jaj, Istenem! Nem álom? Meghalok. Az ablak bezárul . . . Én köszöntök. Nem viszonozza. Elfordult az ablaktól. Valami fekete rémalakot látunk vészes szemem.

Végem van. El innen. El meszse, hol szem nem lát, ember nem hall. El oda, hol feledni, hol halni lehet. S mint a halála itél rá, midőn szöki, vágattam végig a lendvauczán ki Hidvégi felé. Az ömésztő kin játszott rajtam tulvilági hatalommal. Nem voltam eszemnél . . . S utamon, midőn végig akartam futni a szenvedés lejtőjét, egyszerre csak nyájas kezek ragadnak meg s visznek, czipelnek magukkal . . . S ime, én ülök. Élöttem sonka, torma, meg füstölő bor. Mellettem meg zenei hangok. Körültem sok emberi alak . . .

Ja, igen, a hidvégi vígadóban vagyok jó barátaim körében.

S én csak Róla phantazáltam meg ők is csak Róla beszéltek. Érte ettünk, ittunk. Róla énekeltek. Kiről? Ki bütske, lenéző, hideg, kellemetlen s nem lát sem saját sem más lelkenék tükörébe. Ki éljen örökké, hogy az őji szellemek mindég kinezhasssák, hogy férfi szemek véges-végig szurhasssák, hosszú tőrrel kinezóssák meg fagyas szemeit. Mi meg együtt maradtunk s Bacchus társaságában vígadoztunk kivilágos kivríradtj. Utánna hazatértünk. Másnap, mikor már mindenből: borból és szerelemből kiábrándultam, azt irtam naplómba, hogy a második évezred alkonyán a társadalmi kasztok mindjobban kijegezesednek s ezek között a határköveket politika (ez az első ok mindenben), születés, gazdagság állítja fel. Ezért nem teltek be vágyaim, ezért lett mindennek vége. De csitt! Csak egy „muszaj” van: a halál . . .

Legnagyobb választék!

A közelgő idényre bátorkodunk a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe hozni, hogy nagy bevásárlások által azon kellemes helyzetben vagyunk

bámulatos olcsó áron

első rendű stíriai vasat oroszán jeggyel, *első rendű stíriai* tengelyeket, *első rendű stíriai* fekete-, ónozott- és horgony-lemezeket, *első rendű stíriai* ekevas és ekekormányokat, *első rendű stíriai* sodrony és sodronyszégeket, *első rendű szabadalmazott patkószegeket* ugmint:

kapákat, ásó- és lapátokat, fejsze és serpenyőárut

szép és hibátlan kivitelben adni.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat

Traverznik és avult **vasuti sinekből**

építkezéshez minden hosszú és magasságban, valódi

Judendorfi Portland és Román cementet,

mely mindig legjobb és friss minőségben kapható.

Vasalásokat, bel- és külföldi szerszámokat

üllő- és fürdő-kádat *horgony lemezből*, *vasbutorokat*, *varró- és mezőgazdasági gépeket*, minden fajta **takaréktűzhelyeket** és **konyhaberendezéseket.**

Főraktár a legjobb és legdivatosabb valódi

Wiesi fénydarab morvai kovácsszénből, és Coaksból nagyban és kicsinyben.

Szíves pártfogásért kérve, maradtunk mély tisztelettel

URAY TESTVÉREK EZELŐTT **THURMANN M.**

vas- és fűszerkereskedés a „VASUDYARHOZ”

REGEDE.

Legnagyobb választék!